KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 50.805/1
VAN 30 DECEMBER 2011

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 28 december 2011 door de Minister van Financiën verzocht hem, binnen een termijn van vijf werkdagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit 'tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 3 van 10 december 1969 met betrekking tot de aftrekregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde', heeft het volgende advies gegeven:

1. Volgens artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid

> "- dat de wijzigingen aangebracht aan het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarden, bij de wet van ... op 1 januari 2012 in werking treden;
>
> - dat ingevolge deze wijzigingen, de bepalingen die het voorwerp uitmaken van onderhavig besluit, in werking moeten treden op de hiervoor vermelde datum teneinde de rechtszekerheid ervan te verzekeren;
>
> - dat deze maatregelen dus onverwijld moeten worden genomen".

*
* *

2. Overeenkomstig artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, heeft de afdeling Wetgeving zich moeten beperken tot het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*
* *

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

3. Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit regelt de voorwaarden waaronder een belastingplichtige die op grond van artikel 44 van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: Btw-wetboek) vrijgestelde leveringen van goederen en diensten verricht die geen recht op aftrek geven, en vervolgens voor diezelfde handelingen belastingplichtige met recht op aftrek wordt, bij wijze van herziening zijn recht op aftrek alsnog kan uitoefenen. Het past daartoe het koninklijk besluit nr. 3 van 10 december 1969 'met betrekking tot de aftrekregeling voor de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde' aan.

4. Artikel 49, 3°, van het Btw-wetboek biedt rechtsgrond voor het ontwerp. De betrokken bepaling wordt met ingang van 1 januari 2012 gewijzigd bij artikel 54 van de wet van

28 december 2011 ‘houdende diverse bepalingen’. De nieuwe bepaling regelt niet meer de situatie van een niet-belastingplichtige die de hoedanigheid van belastingplichtige verwerft, zodat het koninklijk besluit nr. 3 daarmee in overeenstemming moet worden gebracht.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

5. In het ontworpen artikel 22[1], § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 3 is de formulering “per jaar [dat verlopen is] tussen het jaar waarin de wijziging van belastingregeling zich heeft voorgedaan, en het jaar dat overeenkomstig artikel 2 in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van de aftrek” (in de Franse tekst: “par année écoulée entre l’année au cours de laquelle intervient le changement de régime d’imposition et l’année prise en compte pour le calcul des déductions conformément à l’article 2”) niet eenduidig. Het gebruik van het woord “tussen” laat immers de mogelijkheid de regel zo te interpreteren dat het jaar waarin het recht op aftrek ontstaat, niet wordt meegerekend. Ter wille van de rechtszekerheid zal de tekst op dit punt duidelijker moeten worden geredigeerd.

6. Luidens het ontworpen artikel 22, § 4, van het koninklijk besluit nr. 3 worden de toepassingsmodaliteiten (lees: nadere regels voor de toepassing) van de herziening en de wijze waarop deze worden verricht bepaald “[d]oor of vanwege de Minister van Financiën”.

Volgens artikel 108 van de Grondwet is het maken van de verordeningen die voor de uitvoering van de wetten nodig zijn in beginsel zaak van de Koning. Afwijkingen van die principiële regeling, waarbij de Koning verordenende bevoegdheid delegeert aan een minister, worden slechts bestaanbaar geacht met het voornoemde grondwettelijk voorschrift voor zover de toegestane delegaties betrekking hebben op het vaststellen van uitvoeringsmaatregelen van bijkomstige of detailmatige aard.

Uit de tekst van het ontworpen artikel 22, § 4, blijkt echter niet dat de gedelegeerde bevoegdheid beperkt is tot het regelen van detailkwesties of bijkomstige aangelegenheden. Om aanvaardbaar te zijn zal de delegatie moeten worden afgebakend.

---

[1] Het koninklijk besluit nr. 3 bevat reeds een artikel 22. Gelet daarop zal het ontworpen artikel 22 moeten worden vernummerd tot artikel 21*bis*.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. BAERT,	staatsraad, voorzitter,
	J. SMETS, B. SEUTIN,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer T. CORTHAUT, adjunct-auditeur.

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES J. BAERT

ROYAUME DE BELGIQUE

AVIS 50.805/1
DU 30 DÉCEMBRE 2011

DE LA SECTION DE LÉGISLATION
DU CONSEIL D'ÉTAT

LE CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Finances, le 28 décembre 2011, d'une demande d'avis, dans un délai de cinq jours ouvrables, sur un projet d'arrêté royal 'modifiant l'arrêté royal n° 3, du 10 décembre 1969, relatif aux déductions pour l'application de la taxe sur la valeur ajoutée', a donné l'avis suivant:

1. Conformément à l'article 84, § 1er, alinéa 1er, 2°, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée par la circonstance

« - dat de wijzigingen aangebracht aan het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarden, bij de wet van ... op 1 januari 2012 in werking treden;

- dat ingevolge deze wijzigingen, de bepalingen die het voorwerp uitmaken van onderhavig besluit, in werking moeten treden op de hiervoor vermelde datum teneinde de rechtszekerheid ervan te verzekeren;

- dat deze maatregelen dus onverwijld moeten worden genomen ».

*
* *

2. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, la section de législation a dû se limiter à l'examen de la compétence de l'auteur de l'acte, du fondement juridique et de l'accomplissement des formalités requises.

*
* *

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

3. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis règle les conditions auxquelles un assujetti qui exécute des prestations de services et des livraisons de bien exemptées en vertu de l'article 44 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée (ci-après : code TVA) qui n'ouvrent pas droit à déduction et qui devient ensuite pour ces mêmes opérations un assujetti ayant droit à déduction, peut encore exercer son droit à déduction par voie de régularisation. Il adapte à cet effet l'arrêté royal n° 3 du 10 décembre 1969 'relatif aux déductions pour l'application de la taxe sur la valeur ajoutée'.

4. L'article 49, 3°, du Code TVA procure un fondement juridique au projet. Cette disposition est modifiée à partir du 1er janvier 2012 par l'article 54 de la loi du 28 décembre 2011 'portant des dispositions diverses'. La nouvelle disposition ne règle plus la situation du non-assujetti qui acquiert la qualité d'assujetti, de sorte que l'arrêté royal n° 3 doit y être conformé.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

5. À l'article 22 [1], § 1er, alinéa 2, en projet, de l'arrêté royal n° 3, la formule « par année écoulée entre l'année au cours de laquelle intervient le changement de régime d'imposition et l'année prise en compte pour le calcul des déductions conformément à l'article 2 » (dans le texte néerlandais : « per jaar [dat verlopen is] tussen het jaar waarin de wijziging van belastingregeling zich heeft voorgedaan, en het jaar dat overeenkomstig artikel 2 in aanmerking moet worden genomen voor de berekening van de aftrek ») n'est pas claire. L'emploi du mot « entre » permet en effet d'interpréter la règle de telle manière que l'année pendant laquelle s'ouvre le droit à déduction n'est pas prise en compte. La sécurité juridique commande que le texte soit rédigé plus précisément sur ce point.

6. Selon l'article 22, § 4, en projet, de l'arrêté royal n° 3, « [l]e Ministre des Finances ou son délégué » fixe les modalités d'application de la régularisation et détermine la manière dont elle est opérée.

Suivant l'article 108 de la Constitution, c'est au Roi qu'il appartient en principe de faire les règlements nécessaires à l'exécution des lois. Des dérogations à ce principe, par lesquelles le Roi délègue son pouvoir réglementaire à un ministre, ne sont réputées se concilier avec la règle constitutionnelle précitée que pour autant que les délégations accordées se rapportent à des mesures d'exécution accessoires ou de détail.

Il ne ressort toutefois pas du texte de l'article 22, § 4, en projet, que le pouvoir délégué se limite à régler des questions d'ordre accessoire ou de détail. Afin d'être admissible, la délégation devra être circonscrite.

---

[1] L'arrêté royal n° 3 comporte déjà un article 22. L'article 22 en projet devra par conséquent être renuméroté en article 21*bis*.

La chambre était composée de

Messieurs	J. BAERT,	conseiller d'État, président,
	J. SMETS, B. SEUTIN,	conseillers d'État,
Madame	G. VERBERCKMOES,	greffier.

Le rapport a été présenté par Monsieur T. CORTHAUT, auditeur adjoint.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Monsieur M. VAN DAMME, président de chambre.

LE GREFFIER LE PRÉSIDENT

G. VERBERCKMOES J. BAERT